

GEMEENTE ROERMOND

HERINRICHTING PARKZONE MAASNIELDERBEEK

PLANOPZET

Visie op basis van

- inventarisatie groen en infrastructuur;
- quick scan ecologie;
- relatie met aanliggende wijken;
- overleg klankbordgroep over uitgangspunten.

INVENTARISATIE (tekeningen 00351-2A en 2B d.d. 27-11-2009)

Het *groen* kan worden onderverdeeld in een aantal categorieën:

- bosstroken, bestaande uit bomen met een struiklaag van bosplantsoen en een kruidlaag in ontwikkeling;
- bosplantsoen in een kruidlaag van voornamelijk ruigte;
- restanten heesterbeplanting onder een bomenscherm;
- gras, plaatselijk gazon, met verspreide bomen;
- begrensde speelplekken en speelveldjes;
- riet en andere ruige oevervegetatie;
- dichtbegroeide wateroppervlaktes;
- sierplantsoen als vakbeplanting;
- hagen.

De *paden* zijn onderverdeeld in verhardingssoort en onderhoudstoestand, tevens is alle meubilair (banken, afvalbakken, rasters e.d.) en beschoeiingen opgenomen

- asfaltpaden;
- klinker- en tegelverhardingen;
- halfverhardigen.

ECOLOGIE (zie ook Quick-scan 00351-B d.d. 23-11-2009)

De ecologische opname heeft een (beperkt) aantal bijzonderheden opgeleverd

- vleermuizentunnel Wirosingel;
- kamsalamander Dennenmarken;
- dassenburcht sportpark;
- fourageergebied dassen bos sporthal;
- nestholtes in oudere bomen;
- rode eekhoorn, egel;
- ijsvogel (alleen foerageren).

RELATIE OMGEVING

De aanliggende wijken / buurten hebben verschillende *relaties* met het park wat betreft hun begrenzing

- openbare weg met voorzijde huizen;
- achtertuinen of zijtuinen;
- openbare weg met voorzijde bebouwing centrale voorzieningen;
- achter- en zijkant bebouwing centrale voorzieningen;
- groene centrale voorzieningen;
- voortzetting groenstructuur;
- begrenzing door verkeersweg.

UITGANGSPUNTEN

- goede staat van onderhoud;
- helder afgebakende beheerseenheden;
- optimale sociale veiligheid;
- ruimtelijke kwaliteit;
- ecologische kwaliteit;
- hoge gebruiks- en toekomstwaarde;

VISIE

Als visie worden de volgende keuzes voorgesteld:

1. zoveel mogelijk bos en natuur aansluitend aan groene centrale voorzieningen;
2. bomen in gras langs openbare weg (met voorzijde huizen, idem bij gebouwde centrale voorzieningen);
3. achter- en zijkant huizen en gebouwde centrale voorzieningen:
 - weinig ruimte: hoge, dichte (groenblijvende) prikhaag
 - veel ruimte: bos met onderbegroeiing
 - zeer veel ruimte: bos met onderbegroeiing en bomen in gras aan waterzijde indien pad mogelijk
4. langs Wirosingel: visie groengordel Wirosingel volgen;
5. kruisende verkeerswegen: zicht op waterpartijen minimaal naar één zijde optimaliseren;
6. onderhoud: gras maaien en niet beweiden (keuze is al gemaakt);
7. ecologische bruikbaarheid duikers verbeteren;
8. rietkragen en waterplanten opschonen;
9. geschikte solitairbomen in gras vrijstellen en clusters als clumbs behouden;
10. bomen met holtes handhaven, bewust knoten ontwikkelen;
11. paden verbeteren / vernieuwen waar achterstallig;
12. banken en afvalbakken beperken tot goed zichtbare plaatsen;
13. natuurlijke speelmogelijkheden bevorderen;
14. waar mogelijk water opstuwen en langer vasthouden;
15. enkele kortsluitingen tussen paden realiseren (waar slijtage / doorloop);
16. indien behoefte extra voetgangersoversteek Kastelenbuurt en Componistenbuurt;

17. sierplantsoen alleen op bijzondere plekken;
18. hagen, blokhagen en grove bodembedekkers alleen waar functioneel;
19. oeverbeschoeiingen verwijderen indien natuurlijke oever mogelijk;
20. vlonders aan water rolstoeltoegankelijk maken.

PLAN (tekeningen 00351-3A en 3B d.d. 27-11-2009)

Een en ander betekent dat alle bosplantsoen en onderbegroeiingen zoveel mogelijk worden omgevormd tot bos of tot bomen in gras. Dit zal visueel de belangrijkste verandering zijn. Verder worden kale of versleten plekken opnieuw ingeplant of ingezaaid. Bomen van mindere kwaliteit die de ontwikkeling van solitaire bomen in de weg staan worden gekapt of geknot. Boomgroepen die als clumbs zullen doorgroeien worden als zodanig vastgesteld. Waar nodig zullen de randen van het park worden verstevigd met bomen.

Ook aan oeverbeplanting zal aandacht worden besteed.

Bomen in gras

Betreffende bomen in gras is reeds opgemerkt dat wordt gestreefd naar twee typen. Solitair, geheel vrijstaande, bomen die zich maximaal kunnen ontwikkelen; bij voorkeur duurzame soorten met een lange levensduur. Anderzijds groep van bijvoorbeeld drie tot zeven bomen die als clumb ineen groeien. Dit kunnen ook verschillende soorten zijn indien de concurrentiekracht niet teveel verschilt. In het gras onder de bomen zou een stinse-achtige flora kunnen worden ontwikkeld. Met name bolgewassen die goed "verwilderden" komen hiervoor in aanmerking; het maaibeheer moet hieraan worden aangepast.

Gazon / gras

Betreffende het maaibeheer worden twee grastypen onderscheiden, kort gemaaid gazon (20 tot 30 beurten per jaar) en ruiger meer ecologisch beheerd gras (2 tot 5 maaibeurten per jaar inclusief afvoeren). In principe wordt per locatie/grasveld gekozen voor het één of het ander. Er kunnen zich echter in bepaalde gevallen combinaties voordoen.

Als **gazon** worden behandeld alle grasvelden die aansluiten aan de openbare wegen met voortuinen of gebouwde centrale voorzieningen, alsmede speelvelden. Dit betreft de plantsoenen Heidebaan, Gebroeklaan, Lindelaan, Olympialaan, Kerkeveldlaan en De Sporck. Waar deze gazons (zijdelings) grenzen aan bos of bossingels kan een meer extensief gemaaid zoom worden ontwikkeld; ook zal in verband met de uitgroei van bolgewassen onder bomen in het voorjaar een aangepast maaibeheer nodig zijn.

Voorgesteld wordt gekoppeld aan oudere bomen of boomgroepen met de hand uitgezaaide bollen te planten uit het volgende verwilderbare sortiment: botanische crocussen, Muscari galanthus, Scilla sibirica, Narcissus 'February Gold'.

Als **gras** worden behandeld alle stroken die grenzen aan bos, bosstroken, singels en hoge hagen. Met name langs bos en bosstroken kan een minder frequent gemaaid

zoom worden ontwikkeld met fluitekruid, boerenwormkruid e.d. Ook aan de waterkant moeten kruidachtigen van gele lis tot koninginnekruid en pinksterbloem een kans krijgen, eventueel door initiële aanplant. Daarentegen kunnen de bermen langs de paden wat frequenter worden gemaaid. Waar het gras onder bomen door wortelconcurrentie en schaduwdruk minder dicht wordt zijn ook hier bolgewassen welkom. Zo natuurlijk mogelijke soorten als vogelmelk, *Hyacinthoides hispanica*, *Narcissus obvallaris* en voor vochtige plekken *Arum*; *Leucojum* en *Tritillaria* ook in de zon.

Smalle bosstroken

Het blijkt dat wortelconcurrentie en schaduwdruk in bosplantsoenen en in heesterstroken met oudere bomen (20-40 jaar) zeer groot is. Na afzetten komen struiken maar moeilijk terug en is dichtheid alleen aan buitenranden te bereiken. Stroken zijn vaak ook te smal hiervoor en een boseffect is dan niet bereikbaar. Voorgesteld wordt gezonde bomen hier toch altijd te handhaven en alleen bij uitzondering bomen te dunnen als er voldoende scherm overblijft. Om dichtheid te bereiken waar dit gewenst is zouden na plantgatverbetering grote schaduwverdragende solitairen, liefst groenblijvend, moeten worden geplant als *taxus*, *ilex*, *ligustrum atrovirens* e.d.

Oeverbeplanting

Het water wordt aan de grasoever slechts op enkele plaatsen begrensd door solitaire bomen of struiken. Voorgesteld wordt langs alle grasoevers op onregelmatige afstanden knotwilgen en elzenveren te planten. De elzen kunnen later naar behoefte als boom uitgroeien of worden teruggezet om meerstammig of struik te worden. De knotwilgen zullen extra mogelijkheden voor de fauna bieden. Waar bos of dichte haag gewenst is kan een elzensingel die wordt gesnoeid vanaf het water of periodiek teruggezet (per 5 à 10 jaar) voor een goede afscherming zorgen.

Parkplantsoenen langs wegen en paden

Op een vijftal locaties (Kerkeveldlaan, Olympialaan, Lindelaan, Gebroeklaan en Heidebaan) waar vaak aan de parkzijde wordt geparkeerd, kan behoefte zijn aan een lage groene afscherming (haag / blokhaag of lage bodembedekkende struiken tot aan parallelpad) in plaats van bomen in gras tot aan het trottoir. Hier zal een keuze moeten worden gemaakt. In het plan is vooralsnog een haag getekend. Aan de westzijde van de Kerkeveldlaan blijft de bestaande bodembedekking met solitaires gehandhaafd.

Ontsluiting

Het padensysteem in de plantsoenen aan de Lindelaan en de Gebroeklaan is enigszins aangepast en vereenvoudigd. Bij de strook ter hoogte van de Gebroeklaan, die wel speelvoorzieningen maar geen ontsluiting kent is een wandelpad voorgesteld. In de strook langs de Lindelaan tegen de Oranjelaan worden de plantvakken en de gebroken asfaltverharding geheel opgeruimd.

Speelvoorzieningen

Wat betreft natuurlijke speelvoorzieningen zal worden nagegaan waar volwassen bomen in gras als klim- / hutboom kunnen worden ingericht binnen de grenzen van het Attractiebesluit.

Oeverbescherming

Betreffende oeverbescherming wordt het volgende voorgesteld.

Handhaving c.q. reconstructie op plaatsen waar dit functioneel is. Hierbij moet worden gedacht aan:

- plaatsen waar het water zeer smal is (≤ 3 m), meestal aansluitend aan bruggen en duikers;
- plaatsen waar een pad of terras dicht aan de oever ligt;
- plaatsen waar een steil talud aan het water grenst;
- plaatsen waar specifiek of frequent gebruik van de oever hierom vraagt.

Uitgangspunt bij deze benadering is een gestuwd peil met geringe schommelingen.

Wat betreft de bestaande beschoeiingen heeft het de voorkeur deze aan grasoevers ook te verwijderen en een glad talud aan te brengen maar hierbij bomen aan het water wel te ontzien. Aan begroeide oevers langs bosstroken kan men de beschoeiing laten onderkomen en de natuur zijn gang laten gaan (schuilplaatsen fauna). Op de bestaande vislocaties aan het water zal een opstand ten behoeve van rolstoelen worden aangebracht.

Water

De waterplanten dreigen bepaalde gedeelten geheel dicht te groeien. Hier zal vrijwel alle vegetatie worden verwijderd; op smalle stroken water moet dit zeer grondig gebeuren zodat hergroei wordt voorkomen.

De rietbegroeiing zou periodiek moeten worden gemaaid en afgevoerd; dit mag niet over te grote delen ineens gebeuren. Hiertoe dient een schema te worden opgesteld. Bij smalle watergedeelten moet de rietoever geheel of grotendeels worden verwijderd om doorstroming te bevorderen en onderhoud te vereenvoudigen.

Ecologie

Bij oeverbeplanting is reeds voorgesteld knotwilgen te planten voor toekomstige nestplaatsen in holtes en pruiken. Elzen aan de oever zorgen voor takken boven het water ten behoeve van de ijsvogel. Klimop in grote bomen wordt zo lang mogelijk en altijd deels gehandhaafd.

Voor de dassen zou een geboorde buis $\varnothing 40$ cm onder de Koninginnelaan welkom zijn. Verder functioneren de duikers niet als ecologische verbinding voor amfibieën en reptielen. Aangezien er een grote overcapaciteit in de doorstroming is wordt voorgesteld om indien een dubbele duiker aanwezig is één helft geheel met substraat tot vlak boven waterniveau te vullen en voor en goede geleiding te zorgen met rasters. Andere duikers hebben soms loopplankjes die in zeer slechte staat verkeren; nagegaan moet worden hoe dit kan worden verbeterd inclusief geleiding.

De beste oplossing is ook hier enkelvoudige duikers voor de helft op te vullen als looppad door kleine perronelementen te plaatsen.

Op een tweetal plekken (voormalige Wirosingel en Koninginnelaan) kunnen de duikers in de groene berm worden onderbroken en vervangen door een sloot. Het ecologische functioneren verbetert zo aanzienlijk.

Het is denkbaar, mede uit educatief oogpunt, op een daartoe geschikte plek een kunstburcht voor de das aan te leggen om zijn actieradius in het gebied te vergroten.

Meubilair

Banken en afvalbakken zullen zo nodig worden vernieuwd of hersteld en alleen worden gesitueerd op goed in het zicht liggende plekken die overigens wel aantrekkelijk en/of functioneel moeten zijn.

Bijlagen:

- tekeningen nrs 00351-2A en 2B (inventarisatie) d.d. 27-11-2009
- tekeningen nrs 00351-3A en 3B (herinrichting) d.d. 27-11-2009
- Quick-scan ecologie nr 00351-B met tekening nr 00351-2C d.d. 27-11-2009